

ජාතික පානීය ජල ප්‍රතිපත්තිය (2024/ජනවාරි/19)

- 1. ප්‍රතිපත්ති නාමය : ජාතික පානීය ජල ප්‍රතිපත්තිය**
- 2. බලපැවැත්වෙන දිනය : 2024 මාර්තු**
- 3. හැඳින්වීම**

I. පසුබිම

ජලය යනු ජීවයයි. පානීය ජලයට ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව මානව අයිතිවාසිකමකි.

මහජනතාවට විශ්වීය සෞඛ්‍ය සේවාව සහ නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබා දෙන ශ්‍රී ලංකාව දකුණු ආසියාවේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් අතළොස්සෙන් එකකි. සමාන සංවර්ධන මට්ටම් ඇති රටවල් හා සැසඳීමේදී සාපේක්ෂව ඉහළ සමාජීය සහ සෞඛ්‍ය සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීමට හැකි වන පරිදි අනුප්‍රාප්තික රජයන් විසින් සුභසාධන අරමුණු කර ගත් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කර ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රටෙහි සමාජ සුභ සාධනයේ කැපී පෙනෙන වෙනසක් සාක්ෂාත් කර ගෙන තිබේ. සමාන සංවර්ධන මට්ටම් සහිත රටවලට අනුව සංසන්දනය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාව වර්තමානයේ මානව සංවර්ධන දර්ශකය, ආයු අපේක්ෂාව සහ සාක්ෂරතා අනුපාතිකය ඉහළ මට්ටමක සිටී.

ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන ජනගහනය මිලියන 23ක් පමණ වන බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එයින් 23%ක් පමණ නාගරික ප්‍රදේශවල ද, 73%ක් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ද 4%ක් පමණ වතු ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල ද ජීවත් වෙති.

ආරක්ෂිත ජල සම්පදාන සේවා සඳහා ප්‍රවේශය 2006දී 76% සිට 2022 වන විට ආසන්න වශයෙන් 93% දක්වා වැඩි වූ අතර ඒ හා සම්බන්ධ වාර්ෂික සාමාන්‍ය වියදම රු.බිලියන 100ක් පමණ විය. කෙසේ වෙතත්, ජල සම්පදාන සේවා සහිත මෙම ජනගහනයෙන්, ආරක්ෂාකාරීව කළමනාකරණය කරන ලද ජල සැපයුම් සේවා සඳහා ප්‍රවේශය ඇති (එනම්, නල ජල සැපයුම, ආරක්ෂිත ළිං සහ වැසි ජලය රැස් කරන පද්ධති) පිරිස නාගරික ප්‍රදේශවල සහ නාගරික ලක්ෂණ ඇති ප්‍රදේශවල 66%ක් පමණ වන අතර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල 60%ක් ද, වතු ජනතාවගෙන් 46%ක් පමණ වේ. වැඩිදියුණු කළ ජල සැපයුම් සේවා ආවරණය තව දුරටත් වැඩි කිරීම සඳහා වැඩි ආයෝජනයන් අවශ්‍ය වනු ඇත.

අඩු පහසුකම් සහිත නාගරික සහ ග්‍රාමීය ක්ෂේත්‍රවල පානීය ජල සැපයුම් සේවා සංවර්ධනය සඳහා කඩිනම් අවධානය යොමු කිරීම පෙන්නුම් කරනු ලැබේ. වර්තමානයේ, ජල සම්පදාන සේවා සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රවේශයක් නොමැති ප්‍රදේශවල ජීවත් වන දුරස්ථ සහ ආන්තික ප්‍රජාවන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා විශේෂ අවධානය අවශ්‍ය වේ.

ආර්ථිකමය අවස්ථාවන් කෙරෙහි ආකර්ෂණය වූ ජනතාව නගර හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වීම, රටේ ජනගහනයෙන් 57%ක් පමණ නාගරික හෝ අර්ධ-නාගරික ප්‍රදේශවල ජීවත් වීමට හේතු වී ඇත. ඔවුන්ගේ අභිලාෂයන් වන්නේ නාගරික අංශයට සමානව වඩා හොඳ නිවාස සහ ජල සැපයුම සහ සනීපාරක්ෂාව වැනි වැඩිදියුණු කළ උපයෝගීතා සේවාවන්ය.

වර්තමානයේ, පානීය ජලය, මධ්‍යම රජය සහ පළාත් පාලන ආයතන, ප්‍රජා මූලික සංවිධාන, පෞද්ගලික අංශයේ සංවිධාන, සහ ඇතැම් ප්‍රාදේශීය සභා මගින් සපයනු ලැබේ. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ම - රජයේ නියෝජිතායතනය) ආරක්ෂාකාරීව කළමනාකරණය කළ ජල සැපයුමෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සැපයීම සඳහා විශේෂ වගකීමක් දරනු ලබයි. ප්‍රමාණවත් ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ඔවුන්ගේ අදාළ බල ප්‍රදේශයන්හි පවතින බව තහවුරු කිරීමේ වගකීම මහ නගර සභා, නගර සභා, සහ ප්‍රාදේශීය සභා වෙත අයත් වේ.

බොහෝ නිවෙස්වල ආරක්ෂිත ළිං, වැසි ජලය රැස් කිරීමේ පද්ධති, වැනි පෞද්ගලික පද්ධති තමන්ගේම වියදමින් හෝ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ආධාර ඇතිව ස්ථාපනය කර ඇත. පානීය ජලය බොහෝ දුරට බෝතල් ආකාරයෙන් වාණිජ ආයතන විසින් සපයනු ලැබේ.

ජල සම්පත රට පුරා ඒකාකාරීව බෙදී නොයන අතර සමහර ප්‍රදේශ බහු වාර්ෂික ජල මූලාශ්‍රවලින් තොරය. කාලීන සහ දේශගුණික වෙනස්වීම් ද ගැටළුවක් වී ඇත. ස්වභාවික ආපදා මෙන්ම මිනිසා විසින් නිර්මිත හේතු නිසාවෙන් ද ජල සම්පතට සීමා පැනවී ඇත. මෙම තත්ත්වය ඉහළ යන නාගරීකරණය, අවභාවිතය, සහ බොහෝ දෙනා ජල මූලාශ්‍ර දූෂණය කිරීම මගින් තවදුරටත් උග්‍ර කර ඇත.

ජල ක්ෂේත්‍රයේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වගකිව යුතු ආයතන ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර එය ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත. අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලයේ විෂය පථය යටතේ ජාතික ජල සම්පත් සභාව පිහිටුවීමට රජය කටයුතු කරමින් සිටී. ස්ථාපිත ප්‍රමුඛතා මත පදනම්ව ජලය සඳහා තරගකාරී ඉල්ලීම් කළමනාකරණය කිරීම සහ ජලය වෙන් කිරීම එහි වගකීම් වපසරිය තුළ තිබීම අපේක්ෂිතය.

පානීය ජලය පිරිපහදු ක්‍රම යොදා ගැනීම සඳහා මූලාශ්‍ර ජලයේ ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධ අවදානම් සාධක හඳුනා ගැනීම සහ ඒවාට පිළියම් යෙදීම සඳහා රජය විසින් ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය සමග පූර්ව සහයෝගීතාවය මත නිර්මාණය කරන ලද ජාතික ජල ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කරන ලදී. ආශ්‍රිත මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ප්‍රාදේශීය සහ කලාපීය මට්ටමින් බහු නියෝජිතායතන යාන්ත්‍රණය ක්‍රියාත්මක වේ. එවැනි ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය සහ ඒ සඳහා සහය දැක්වීමට

විශේෂයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ඇතුළුව අදාළ අමාත්‍යාංශ අතර ජල තත්ත්ව නිරීක්ෂණ කමිටු පද්ධතියක් සඳහා එකඟතාවය පල කර ඇත.

ජල සැපයුම්කරුවන් (රජය සහ අනෙකුත්) විසින් සපයනු ලබන පානීය ජලයේ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීමේ වගකීම සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මත රඳා පවතින අතර ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය විසින් ස්ථාපිත කර ඇති ප්‍රමිතීන්ට අනුව එය මෙහෙයවනු ලැබේ. ඒවා ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් නිර්දේශ කර ඇති මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූල වේ. බොහෝ ආහාර ද්‍රව්‍යවල තත්ත්ව සහතික අවශ්‍යතා සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වගකිව යුතු අතර පානීය ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ සහතිකය ද ඒ අතර වේ. රට තුළ සපයනු ලබන පානීය ජලයේ ගුණාත්මකභාවය සහ ජල තත්ත්ව නිරීක්ෂණ කමිටු පද්ධතිය පරිපාලනය සඳහා නිශ්චිතව අධීක්ෂණය කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හට එහි ව්‍යුහය තුළම ඇත.

පානීය ජලය සැපයීම සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වගකිව යුතු ප්‍රධාන මධ්‍යම රජයේ ආයතන දෙක වන්නේ ජා.ජ.ස.ජ.ම සහ ජාතික ප්‍රජා ජල සැපයුම් දෙපාර්තමේන්තුවයි. ජල සම්පාදන සංවර්ධන හා කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍ර තුළ සමස්ත ශක්තිය සහ තාක්ෂණික විශේෂඥභාවය ජා.ජ.ස.ම. හට ඇත. ජා.ප්‍ර.ජ.සැ.දෙ. හට පානීය ජල සැපයුම් පිළිබඳ සලකා බැලීම් හා නඩත්තු කිරීම ඇතුළුව ග්‍රාමීය අවශ්‍යතා පිළිබඳ වැඩි දැනුමක් පවතින අතර එකී අරමුණ සඳහා ස්ථාපිත ප්‍රජා මූල සංවිධාන හරහා මෙය ක්‍රියාත්මක වෙයි.

ඒ අනුව ජා.ජ.ස.ම. සහ ජා.ප්‍ර.ජ.සැ.දෙ. සඳහා අදාළ ආයතනික ව්‍යුහය, මෙහෙයුම් ක්‍රමය, සහ මානව සම්පත එකිනෙකාට අනුපූරණය වන ලෙස සහ ප්‍රජාවට වඩා හොඳින් සේවය කිරීම සඳහා සංවර්ධනය කිරීම යෝග්‍ය වනු ඇත. මෙම ආයතන දෙකෙහි ශක්තීන් හා දැනුම, ග්‍රාමීය සහ වතු අංශයට පානීය ජල සැපයුම වැඩි කිරීම සඳහා සාමූහික වශයෙන් බලවත් විය හැකිය. අංශ දෙකෙද එකම අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින බැවින් සම්බන්ධීකරණයට පහසුකම් සැලසේ. අදාළ දනුමේ ශක්තීන්වලට අනුව වගකීම්වල නිශ්චිත හා පැහැදිලි සීමා නිර්ණය සිදු කිරීම සහ යෝග්‍ය ක්‍රියාපටිපාටියක්, එලදායී සහයෝගීතාවයක් සඳහා අවශ්‍ය වේ.

මේ වන විට වතු ජනතාව වෙත ජල සම්පාදනය ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු කරනු ලබන්නේ වතු කළමනාකාරීත්වය විසිනි, ඇතැම් විට ජාත්‍යන්තර ආධාර සපයනු ලබන ආයතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් අරමුදල් සපයනු ලැබේ. මෙම යෝජනාක්‍රම වල මෙහෙයුම් හා නඩත්තුව වතු කළමනාකාරීත්වය විසින් සංවිධානය කරනු ලබන්නෙන් වැඩිලි මානව සංවර්ධන භාරයේ මාර්ගෝපදේශ මතය.

වැවිලි මානව සංවර්ධන භාරයේ මහපෙන්වීම යටතේ මෑතකදී කම්කරුවන්ගෙන් සහ කළමනාකාරීත්වයෙන් සමන්විත සුභසාධන සංවිධානයක් වන වතු කම්කරු නිවාස සමුපකාර සමිති, මෙම පහසුකම් කළමනාකරණය කිරීමට සම්බන්ධ වී ඇති අතර, දැනට ක්‍රියාත්මක වන ලෝක බැංකු ආධාර ව්‍යාපෘතියක් මගින් මෙය ප්‍රවර්ධනය කරන ලදී. වතු කම්කරු නිවාස සමුපකාර සමිති යටතේ ජල පරිශීලක කමිටු උප කමිටු ලෙස පිහිටුවා ඇති අතර එමගින් සමුපකාර සමිති පනත යටතේ ඔවුන්ගේ නෛතික බලය ලබා ගනී.

ප්‍රධාන මධ්‍යම රාජ්‍ය ආයතන වන ජා.ජ.ස.ම. විසින් සම්මත කරන ලද ජල ගාස්තු ක්‍රමය, විශේෂයෙන් නාගරික ප්‍රදේශවල සහ අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශවල පානීය ජල සැපයුමෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් කළමනාකරණය කිරීමේ වගකීම දරන අතර මෙය ශ්‍රී ලංකාවට අනන්‍ය වූ කරුණකි. මෙය, මෙහි විෂයපථය යටතේ, එක් එක් ජල සැපයුම් පද්ධතියේ මූල්‍යශක්‍යතාව ආමන්ත්‍රණය කිරීමට සැලසුම් කර ව්‍යුහගතකර නොමැති නමුත් ඒ සියල්ල එකට ගෙන ඇත. කාර්මික හා වාණිජමය භාවිතයන්ගෙන් ලැබෙන හා ප්‍රජාව අතර ලැබෙන හරස් සහනාධාර සඳහා මෙමගින් සහය ලැබේ.

පිරිවැය සහ බැඳීම් සපුරා ලීම සඳහා නීතිපතා ගාස්තු ගැලපුම් නොමැති විට එය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහ වාණිජ බැංකුවලින් අරමුදල් ලබා ගැනීමේ අවදානමක් ඇත. ගාස්තු ගැලපුම් දේශපාලන තීරණවලට යටත් වන අතර එමගින් දුෂ්කර හා ප්‍රමාද වූ තීරණවලට තුඩු දෙන අපහසු ක්‍රියාවලීන් ඇති වේ. එබැවින් අතීතයේ ගාස්තු සංශෝධන තීරණ අල්ප විය. මීට අතිරේකව, ප්‍රමාද වූ ගැලපුම් සඳහා හදිසි විශාල ගාස්තු වැඩිවීම් අවශ්‍ය වන අතර ඒ සඳහා පාරිභෝගිකයන්ට හැඩගැසීමට අපහසු වේ. පානීය ජලය සපයන රාජ්‍ය ආයතන මූල්‍යමය වශයෙන් බිඳ වැටෙන්නේ නැත. මූල්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතනවල කොන්දේසි සමග (ගාස්තු වැඩි කර) ලබා ගැනීමේ තත්ත්වය අනුකම්පා සහගත නොවන අතර එමගින් දුෂ්කර අවස්ථාවකදී සම්පත් යෙදවීමක් ද සිදු වේ. ගාස්තු ගැලපුම් සූත්‍රයක් සහ අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාපටිපාටියක් යොදා ගැනීමෙන් එම තීරණය අමාත්‍යාංශයට සහ මුදල් අමාත්‍යාංශයට ඒකාබද්ධව පැවරීම හරහා ගැටලුව මහහරවා ගැනීමට සුභදායී ප්‍රවේශයක් රජය විසින් දැනට සලකා බලමින් සිටී.

ලබා දිය යුතු ජල සැපයුම් සේවාවේ මට්ටම් (නවීනත්වය) සමාලෝචනය කිරීම සඳහා පවතින අරමුදල් නිසිලෙස සැලකිල්ලට ගනිමින් පානීය ජල සැපයුම සඳහා විශ්වීය ප්‍රවේශය පිළිබඳ ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට නම්, කල්තියා සලකා බැලීම අවශ්‍ය විය හකිය. පෙර සැලසුම් කළ පරිදි බොහෝ දෙනෙකුට ජාලාකාර නල ජල සැපයුම් පුළුල් සංවර්ධනයක් සපුරාලීමට රටට නොහැකිවිය හැකිය. ආරක්ෂිත ලීං, එක්රැස් කර ගත් වැසිජල සැපයුම් වැනි ඇතැම් සීමිත පිළිගත් සේවා වෙනුවට ජාලාකාර නල ජල සැපයුම තෝරාගැනීමේදී ඇගයීමක් අවශ්‍ය වනු ඇත. විශේෂයෙන්ම ජනගහනය අඩු ප්‍රදේශවල ආරක්ෂිත ලීං වැනි ආරක්ෂාකාරීව කළමනාකරණය කරන ලද ජල සැපයුම් පිරිවැය, සාමාන්‍යයෙන්

ගෘහස්ථව දරනු ලබන බැවින් ජාලාකාර නල ජල සැපයුම් සේවාවක් අවශ්‍ය නොවේ. සැලසුම් සහ ඇතැම් තාක්ෂණික සහය ඔවුන් හට ලබා දිය හැකි වේ.

මෑත කාලයේදී, දියවැඩියාව හා සම්බන්ධ නොවන, හඳුනානොගත් නිදන්ගත වකුගඩු රෝග සහ වෙනත් රෝග බොහොමයක් සඳහා ඇතැම් ප්‍රදේශවල භූගත ජල පරිභෝජනය යන කරුණ ගෙන හැර පෑ හැකි වන අතර එය අසාමාන්‍ය විනාශකාරී ගැටළුවකි. ගැටළුව දරුණුව පවතින, ජනගහනය අඩු ජනාවාස සඳහා පිරිපහදු කළ ජලය, නල ජලය හෝ බවුසර් මගින් ජලය සැපයීමේ විකල්පය මිල අධික එකකි. වැසි ජලය එක් රැස් කිරීම, සජීවි විකල්පයක් වන නමුත් උපායමාර්ගික වශයෙන් ජලය එක්රැස් කිරීම සඳහා පද්ධතීන් සංවර්ධනය කළ යුතු වන අතර මේ සඳහා ශක්තිමත් රාජ්‍ය ආයතනික සහයෝගය අවශ්‍ය වේ. එය නොමැතිකම හේතුවෙන් නිවෙස් හට සහය සඳහා වඩාත් නවීන බලශක්තිය මත යැපෙන ජල පිරිපහදු මෙවලම් සමඟ ස්ථානීය ප්‍රභවයක් යොදා ගැනීමට සිදු වී ඇත. එම විකල්පයෙන් ඉවත්වීමට උපකාරවන විකල්ප විධිවිධාන සලකා බැලීම වටිනාත්මය.

ජලය සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම, සංරක්ෂණය සහ දූෂණය පාලනය සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු කරවනු ලබයි. මේවා බොහෝ දුරට පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ක්‍රියාකාරකම් වන අතර ඒ සඳහා රජයේ අනුග්‍රහය ලබන, අදාළ ආයතන මගින් මනාව සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතු දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් වේ. භූගත ජලය දූෂණය වීම සහ භූගත ජල මූලාශ්‍ර අසීමිත ලෙස කැණීම යන දෙකම සිදු වී ඇති බවට ප්‍රත්‍යක්ෂ වී ඇති අතර එම කරුණු දෙක සඳහාම දැඩි රාජ්‍ය අධීක්ෂණය සහ පාලනය අවශ්‍ය වේ.

ගෘහ අවශ්‍යතා සඳහා වැසි ජලය එක් රැස් කිරීම වර්තමානයේ බහුල වශයෙන් සිදු කරනු ලබන්නේ වහල මගින් වන නමුත් භූගත ජල ධර කෘතීමව නැවත ආරෝපණය කිරීමේ පුළුල් විෂය පරාසය තෙක් මෙය සංවර්ධනය විය යුතුය, වැසි ජලය එක් රැස් කිරීම සහ භූගත ජලධර කෘතීමව නැවත ආරෝපණය කිරීම පිළිබඳව පර්යේෂණ ළමුන් සඳහා වගකීම ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් දැනුවත් කිරීම රාජ්‍ය වගකීමකි. අධ්‍යාපනික ක්‍රියාකාරකමක් වන පාසල් වල පානීය ජල සේවා ප්‍රවේසම්කර ගැනීම සහ නඩත්තු කිරීම ආයතනික ගැටළුවක් වී ඇත. මෙම ගැටළුවට රජයේ අවධානය අවශ්‍ය වේ.

විවිධ මට්ටම් වලින් ක්‍රියාත්මක වන බොහෝ නියෝජිතායතන තිබෙන අතර ඒවා (සහ වෙනත් රාජ්‍ය) පානීය ජලය සැපයීමේ විවිධ අංශසඳහා වගකිව යුතු බැවින් සියලුම ආයතන අතර එලදායී සම්බන්ධීකරණය සහ සහයෝගීතාවය මගින් පහත කරුණු සහතික කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ .

- සියලු දෙනා හට ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක පානීය ජලය
- කිසිවෙකු අතහැර නොමැත
- ජල සැපයුම් පද්ධති මැනවින් කළමනාකරණය කර ඇත.

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධානත්වයෙන් මැනවින් සුදානම් කරන ලද සහ කාලෝචිත සම්බන්ධීකරණ රැස්වීම් මෙම ප්‍රයත්නය සඳහා බෙහෙවින් උපකාරී වනු ඇත .

II. අවශ්‍යතාවය

සම්බන්ධීකරණ සහ සහයෝගීතා ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කිරීම කඩිනම් කිරීම සඳහා නෛතිකත්වය සහ බලධාරීත්වය සහ ආයතනික සහයෝගය සැපයීම පිණිස සහ පානීය ජලය සඳහා විශ්වීය ප්‍රවේශයේ ඉලක්කය සපුරාලීම සඳහා සක්‍රීය හා ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වයේ අවශ්‍ය ආකෘතිය සහ යාන්ත්‍රණය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් අවශ්‍ය වේ .

III. අරමුණ හා සන්දර්භය

පානීය ජලය සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි ප්‍රවේශම්වීමේ හැකියාව සහ සමාජ තත්ත්වය, යහපත් සෞඛ්‍ය ජීවිතය, ජල ආරක්ෂණය සහතික කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වන ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය අභියෝග සහ අවදානම ඉහළ යන දේශගුණික විපර්යාස බලපෑම් හමුවේ ජල මූලාශ්‍ර පිළිබඳව ජනතාව සහ විධිමත් හා නොවිධිමත් ආයතන අතර දැනුවත්භාවයක් ඇති කිරීම අවශ්‍ය වේ. ජනගහන වර්ධනය හා අනෙකුත් තරගකාරී ඉල්ලීම් සමග පානීය ජලය සඳහා සැලසුම්ගත උපාය මාර්ග මගානිද මිල ඉහළ යනු ලැබේ. අවශ්‍යතා සපුරාලීම, අවශ්‍ය සුදානම සහ ඒවා සිදු කර ගෙන යෑම සඳහා පානීය ජලය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කරන ලෙස රජය විසින් නියෝග කර ඇත.

පානීය ජලය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මගින් පහත කරුණු සඳහා සහයෝගය ලැබේ .

- ජලයේ වටිනාකම සහ සියලු දෙනාගේ වගකීම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම .
- සංරක්ෂණය සහ පරිසර දූෂණය අවම කිරීමේ අවශ්‍යතාවය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම.
- පවතින ජල මූලාශ්‍රවල ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි දේශගුණික විපර්යාස ඇති කරන බලපෑම් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සහ දේශගුණික විපර්යාසවල බලපෑම අවම කිරීම සඳහා විධිවිධානයන්ට සහය දීම.
- පවතින ජල සම්පත් බෙදා හැරීම සඳහා ප්‍රමුඛතා අවබෝධ කර ගැනීම.
- අවශ්‍ය ආයතනික විධිවිධාන සඳහා සහ ඒ ආශ්‍රිත වගකීම් සඳහා සහයෝගය දැක්වීම සහ
- සම්බන්ධීකරණය සහ සහයෝගීතාවය වඩා ඉහළ මට්ටමකට වැඩි දියුණු කිරීම.

එය අදාළ ආයතනවලට සහ පුද්ගලයන්ට, අවශ්‍යතා සහ ගැටලු රාශියක් ක්‍රමානුකූලව සහ සහේතුක අයුරින් විසඳා ගැනීමට මඟ පෙන්වනු ඇත. ප්‍රගතිය සහ අවශ්‍ය යෙදවුම් සහ ප්‍රතිඵල සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන ශක්තිමත් වගවීම සහ සහයෝගීතාවය ලබා දීමේ මෙවලමක් ලෙස මෙම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක වනු ඇත. මෙමඟින්, එය ක්‍රියා කළ යුත්තේ කොතැන ද, කවදා ද සහ කවුරුන් විසින්ද යන්න පිළිබඳව අවධානය යොමු කරනු ඇත.

IV. තාර්කිකරණය

මූල්‍ය විශ්වනීයත්වය සහිත පරිසරයක් තුළ, සුදුසු කොන්දේසිවලට අනුව, ආයතනික විධිවිධාන මගින් අනුග්‍රහය දක්වන මැනවින් නිර්වචනය කරන ලද ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් අවශ්‍ය සම්පත් අත්කර ගැනීම සඳහා පූර්වාච්ඡාතාවයන් වේ.

4. ප්‍රතිපත්ති මූලධර්ම

- a. සුරක්ෂිත පානීය ජලය සඳහා ප්‍රවේශය මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකමක් ලෙස පිළිගත යුතු ය.
- b. ප්‍රතිලාභීන්ට සමානුපාතික වගකීම් තිබිය යුතු අතර තිරසාර භාවිතය සඳහා වගකියනු ලැබේ.
- c. තිරසාර ජල කළමනාකරණය සහතික කරන ජලය පිළිබඳ දැනුවත් සමාජයක් ප්‍රතිපත්තියෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.
- d. ජනතාවට සපයනු ලබනු පානීය ජලයේ ආරක්ෂාව සහතික කරනු ලැබේ.
- e. අනෙකුත් තරඟකාරී ජල ඉල්ලීම්වලට වඩා පානීය ජල අවශ්‍යතා සඳහා ඉහළම ප්‍රමුඛතාවය ලබා දිය යුතුය.
- f. ජල සම්පාදන සේවා සැලසුම් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම, ජනතාව කේන්ද්‍ර කර ගත්, සහභාගීත්ව සහ ඉල්ලුමට ප්‍රතිචාර දක්වන ප්‍රවේශයන් අනුගමනය කරනු ලබන, ස්ත්‍රී-පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයට සහ තරුණ ප්‍රජාව ප්‍රතිචාර දක්වන සුළු එකක් විය යුතුය. සැලසුම්කරණය වැනි සැලසුම් සංවර්ධනය, සම්බන්ධතා සඳහා ප්‍රතිපත්තියක්, සහ අධීක්ෂණය සහ ඇගයීම සඳහා ක්‍රමවේදයකින් සමන්විත විය යුතුය.
- g. ජල ආරක්ෂණ සැලසුම්, ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, දේශගුණයට අනුවර්තනය වීම, අවදානම් සඳහා ඔරොත්තුදීමේ සැලසුම්, සහ දුක්ගැනවිලි විසඳීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා විශේෂාංගයන් සහ සලකා බැලීම් ඇතුළත් වේ.

- h. සුවිශේෂී අවස්ථාවන්හිදී හැර ජාලාකාර නල ජල සැපයුම් පද්ධතියකින් පානීය ජලය ලබා ගැනීම, හෝ වැසි ජලය රැස් කරන ලද ආරක්ෂිත ළිං මගින්, උල්පත් ජල සැපයුම හෝ වැසි ජලය රැස් කිරීමේ පද්ධති මගින් ජලය ලබා ගැනීම ජනතාවගේ විකල්පය විය යුතුය.
- i. සැලසුම්කිරීමේදී, අවශ්‍යතා-නිබන්ධා අරමුදල් සහ දරා ගැනීමේ හැකියාවට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී, ආරක්ෂිතව කළමනාකරණය කරන ලද ජල සැපයුම් වර්ගය තෝරා ගැනීම සඳහා නිසි අවධානය යොමු කළ යුතුය.
(ජාලාකාර නල සැපයුම, කණින ලද ආරක්ෂිත ළිං, උල්පත් ජල සැපයුම සහ වැසි ජලය රැස් කළ සැපයුම).
- j. අඩු පහසුකම් සහිත, නාගරික, දුෂ්කර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සහ සංක්‍රමණික ජනගහනය වාසය කරන ප්‍රදේශවල ඇතුළු සියලු දෙනාගේම පානීය ජල අවශ්‍යතා පිළිබඳව නිසි අවධානය යොමු කරනු ඇත.
- k. පානීය ජල සම්පාදන සංවර්ධනය සඳහා වූ ආයෝජනයන්, සංවර්ධනය කරන ලද පද්ධතිවල මූල්‍ය ශක්‍යතාව සහතික කිරීමේ මූලධර්ම ඇතුළුව එකඟ වූ සහ ස්ථාපිත ප්‍රමුඛතා මතද, වගකිව යුතු ආයතනයේ මූල්‍ය තිරසාරභාවය මතද පදනම් වේ.
- l. සියළුම ජල සම්පත්වල භාරකරු ලෙස රජය, වර්තමාන සහ අනාගත පරම්පරාවල සමාජයීය, ආර්ථික සහ පාරිසරික අවශ්‍යතා වලට අනුකූලව, ජල සම්පතේ මුඛ්‍ය වටිනාකම වෙත නිසි පිළිගැනීම පිරිනමමින්, ජනතාව වෙනුවෙන්, එම ජල සම්පත ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම අයුරින් කළමනාකරණය කරනු ඇත.
- m. (පොළව මත සහ භූගත) සියලුම මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ජලය ලබා ගැනීම, “සියලු දෙනාම ගංඟා පහළ ජීවත් වෙති” යන්න පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින්, එබඳු අයට නිසි පිළිගැනීම පිරිනමමින් හා එබඳු පරිශීලකයන් හට අගතියක් සිදු නොකරමින්, පරිශීලකයන් හට බලපෑමක් සිදු නොකරමින් විශේෂිතව ගංඟා සහ දිය පාරවලින් ජලය ලබා ගැනීමේදී, එය පාරිසරිකව තිරසාර අන්දමින් සිදු කරනු ඇත.
- n. අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී, කෘතීමව නැවත ආරෝපණය කිරීම ඇතුළුව වැසි ජලය රැස් කිරීම සඳහා විසින් වඩා වැදගත් බවක් සහ පිළිගැනීමක්, රජය විසින් පිරිනමනු ඇත.
- o. ජල සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ සිදු කරනු ලබන ඕනෑම සලකා බැලීමක් තුළ, දේශගුණික ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව සහ ආපදා අවදානම් අවම කිරීම අන්තර්ගත වනු ඇති අතර අවශ්‍ය අවම කිරීම සහ අනුවර්තන පියවරයන් මීට ඇතුළත් කිරීම සම්මත ක්‍රියාපටිපාටිය බවට පත්වේ.
- p. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ අදාළ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) හි ඉලක්ක 6.1 හි නියම කර තිබෙන අභාලාශයන් පිළිගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

5. ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන

- a. ආරක්ෂිත සහ ගුණාත්මක පානීය ජලය සඳහා විශ්වීය ප්‍රවේශය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා දැක්ම සහ ප්‍රතිපත්තිය පූර්ව අවශ්‍යතා අඩංගු කිරීමට සහ සහතික කිරීමට පානීය ජලය සඳහා පුළුල් ජාතික ප්‍රධාන සැලැස්මක් සකස් කළ යුතුය.
- b. පහසුකම් හිඟ, නාගරික, දුෂ්කර- ග්‍රාමීය තත්ත්වවල, වතු අංශයෙහි, සහ සංක්‍රමණික ජනතාව ජීවත් වන ප්‍රදේශ වල පිරිස් ඉලක්ක කරමින් වර්තමානයේ පානීය ජලය සඳහා ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව ප්‍රමාණවත් පරිදි නොමැති ප්‍රජාවන් කඩිනමින් හඳුනා ගැනීම සහ සිතියම්ගත කිරීම.
- c. ප්‍රජාව අතර ජල ආතති අවම කිරීම සඳහා ආයෝජන සාධාරණ ලෙස බෙදී යෑම සහතික කරනු වස් සමාජීය, ආර්ථික සහ පාරිසරික කරුණු පිළිබඳ සලකා බැලීම මත පදනම් වූ සම්පත් භාවිතා කිරීම.
- d. සපයනු ලබන ජල සේවාවේ මෙහෙයුම් වගකීම්, කළමනාකරණ ධාරිතාව නිසි පරිදි සැලකිල්ලට ගනු ලබමින්, අවම සුදුසු මට්ටම වෙත විමධ්‍යගත කිරීම.
- e. නිසි පරිදි ජාතික ජල අරක්ෂණ ප්‍රතිපත්තිය සහ නිසි නිපුණ රාජ්‍ය ආයතන මැදිහත්වීම වැනි උපක්‍රම අනුගමනය කිරීම තුළින් ජල සම්පත් වල සුරක්ෂිත බව සහ ඒවා සංරක්ෂණය කිරීම සහ දූෂණය වීම වැළැක්වීම, භූගත සහ මතුපිට ජල සම්පත් වල තිරසාරභාවය සහතික කිරීම.
- f. අවශ්‍ය අවස්ථාවන් හි දී කෘතිම පුනරායෝජනයද සමඟින් වැසි ජල රැස් කිරීම, රජය විසින් අතිශයින් වැදගත්කමකින් යුතුව පිළිගනු ලබන අතර, මෙම වටිනා සම්පත කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සෑම අතින්ම විශේෂ වගකීම දරනු ඇත.
- g. සපයනු ලබන පානීය ජලය අවභාවිතය පාලනය කෙරෙනු ඇත. හැකි සෑම අවස්ථාවකදී ම, ද්විතීයික අවශ්‍යතා සඳහා ජලය ප්‍රති භාවිතය පිළිබඳව අවධාරණය කිරීම සහ එය දිරිගැන්වීම.
- h. මහජන සෞඛ්‍යය ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ, පිළිගත හැකි ආරක්ෂාව සහ ප්‍රමිතීන් මෙන්ම පුරුදු සහතික කරනු වස්, පානීය ජලය විකිණීම සහ ගබඩා කර තබා ගැනීම සඳහා, රජයේ නිසි බලධාරීන්ගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය කෙරේ.
- i. පාසල්, සමාජ සේවා ආයතන (ලමා හා වැඩිහිටි නිවාස) වල ජල සම්පාදන සේවා සහතික කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාර්ථක කළමනාකරණයක් සහ නඩත්තුවක් සිදු කිරීම සඳහා ආයතනික වශයෙන් පිළියෙල කිරීමක් රජය විසින් ස්ථාපිත කරනු ඇත.
- j. පොදු ආයතනයන් හි ජල සම්පාදන සේවා මනා ප්‍රවේසම්කාරීව නඩත්තුවකින් යුතුව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ඉලක්ක කොටගෙන ඊට ප්‍රමුඛත්වය දෙනු ලැබේ.
- k. සියල්ලන් ම විසින් බෙදාහරිනු ලබන පානීය ජලයෙහි අඩංගු විය යුතු ප්‍රමිතිය ස්වාධීනව ආරක්ෂා කිරීමේ රෙගුලාසි සහ ක්‍රියාමාර්ග, සකස් කෙරෙනු ඇත. ජල ප්‍රමිති ආරක්ෂණ කමිටු

පද්ධතිය (WQSCS) ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීමෙහි ලා අවශ්‍ය වන විශේෂිත වගකීම සකස් කිරීම සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් සිදු කරනු ඇත.

- l. ජල බිල්පත් ගෙවීමට අපොහොසත් වීමෙන් අවදානම් සීමාවේ සිටීමට හැකි කණ්ඩායම් වෙත, ඔවුන් ඉලක්ක කොට ගත් සහනාධාර සහිත සමාජ ආරක්ෂණ ජාල යටතේ ලැබෙන සැලකිල්ලට බඳුන් විය හැකිය.
- m. පානීය ජලය සම්පාදනය කිරීම සඳහා වගකීම් දරනු ලබන ආයතන අතර අවශ්‍ය කෙරෙන කාර්යක්ෂම සහ සාර්ථක සම්බන්ධීකරණය මෙන්ම සහයෝගීතාව ඇති කර ගැනීමේ දී අවශ්‍ය වන ක්‍රමවේදය ගිවිසුම්ගතව, නිසි වේගයෙන් සියලු මට්ටම් වල ස්ථාපනය කෙරෙනු ඇත.
- n. සියල්ලන් වෙත රැස්කළ හැකි ජල සම්පාදනය කිරීමෙහි ලා වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශය විසින්, සහයෝගීතාව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය අවශ්‍ය පරිදි පවත්නා බවට තහවුරු කිරීම සඳහා සාමාන්‍ය පදනමින් යුතුව, අදාළ පාර්ෂ්වකරුවන්ගේ සම්බන්ධීකරණ රැස්වීම් මනාව සැලසුම් කොට පවත්වනු ඇත.

6. ප්‍රතිපත්තිය ඉලක්ක

- a. ඉලක්කය වනුයේ මානව හිමිකමක් ලෙස ආරක්ෂිතව කළමනාකරණය කරන ලද පානීය ජලය වෙත සමස්ත ප්‍රවේශය ලබා දීම සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සමඟ අනුගත වීම (6.1 ඉලක්කය), මෙන්ම පානීය ජලයෙහි අනෙකුත් අවශ්‍යතා සපුරාලීම.
- b. අඩු සැලකිල්ලට භාජනය වූ නාගරික, ග්‍රාමීය පිටිසරබද සහ සංක්‍රමනික ජනගහනය වෙත පානීය ජල සේවාවන්හි විෂමතාව අවම කිරීම.
- c. උක්ත කරුණට අනුව, අදාළ ආයතන ක්‍රියාකරවීම සහ බලගැන්වීම උදෙසා ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කිරීම.

7. අදාළතාව හා විෂය පථය

ප්‍රතිපත්තිය අදාළ වන්නේ:

- a. පානීය ජලය ලබන්නන්ගේ අවශ්‍යතා, වගකීම් සහ කැපවීම් වෙනුවෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා.
- b. ජල සම්පත් වල ආරක්ෂාව සඳහා වගකීම් දරන්නන් සහ එකඟ වූත් ස්ථාපිත වූත් ප්‍රමුඛතා මත පදනම් ව තරඟකාරී අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ජලය සැපයීම සඳහා.
- c. ජල ආරක්ෂාව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය අධීක්ෂණය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වගකීම් දරන්නවුන් සඳහා.

- d. නාගරික හා ග්‍රාමීය, රැස්කළ හැකි ජල සම්පාදන පද්ධති සැලසුම් කිරීම, සංවර්ධනය, මෙහෙයවීම සහ නඩත්තු කිරීම යන කටයුතු වල අපේක්ෂිත ප්‍රමිතිය සාක්ෂාත් කරගැනීමේහි ලා කටයුතු කරන සියලු රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන සඳහා.
- e. සියල්ලන් විසින් ම සම්පාදනය කරනු ලබන ජලයේ ප්‍රමිතිය අධීක්ෂණය කරන්නන් සඳහා
- f. බොහෝ විට නාගරික, ග්‍රාමීය සහ පිටිසරබද ප්‍රදේශයන් හි පානීය ජලය නිසි ලෙස සම්පාදනය නොවන අවස්ථාවන් හි දී එකී පාර්ෂ්වයන් සඳහා.

විෂය පථය මගින් ආවරණය කෙරෙනු ඇත්තේ:

- g. අවශ්‍යතාව සහිත වූවන් හඳුනාගැනීම සහ විශේෂයෙන් ම ග්‍රාමීය සහ පිටිසරබද ප්‍රදේශයන් හි ආන්තික වූ ප්‍රජාවන් සඳහා දිවයිනෙහි ස්ථාවර පානීය ජල සැපයුමක්
- h. පර්යේෂණය, සැලසුම්කරණය සහ සංවර්ධනය, සියලු ආකාරයේ සංවර්ධන ජල සම්පාදන සේවා සඳහා මූල්‍ය සහාය සහතික කිරීම
- i. ජල මූලාශ්‍ර වලට සහ සැපයුම් පද්ධති වලට කාලගුණ විපර්යාස වලින් ඇතිවන බලපෑම අධීක්ෂණය කර සුරක්ෂිතව කළමනාකරණය කළ ප්‍රමාණවත් අනාගත ජල සැපයුමක් සහතික කර ගැනීම සඳහා සමනය කර ගැනීම සහ අනුගත වන පියවර අන්තර්ගත කිරීම.
- j. ජල සම්පාදන පද්ධති වල සුරක්ෂාව සහ නඩත්තුව සඳහා ස්ථාපිත ආනුශංගික වගකීම් සමඟ ආයතනික සැකසීම් ස්ථාපිත කිරීම.
- k. අවශ්‍ය තැන්හි දී පවත්නා පද්ධති සහ සේවා දියුණු කිරීම.
- l. ආපදා සහ අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා වන සකස් කිරීම.
- m. රජයේ හෝ පෞද්ගලික අංශයේ හෝ රටෙහි ක්‍රියාත්මක වන සියලු ජල සම්පාදන පද්ධති සඳහා වගකීම් දැරීම.
- n. ක්‍රියාත්මක වන සියලු ජල සම්පාදන පද්ධති වලින් සැපයෙන ජලයෙහි පැවතිය යුතු ප්‍රමිතිය අධීක්ෂණය කිරීම සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා කිරීම.
- o. එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රකාශිත තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDGs) යටතේ රටට ඇති බැඳීම අනුව රජය සහ අදාල එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ ආයතන වලට අවශ්‍ය සංඛ්‍යාලේඛන සම්බන්ධයෙන් වාර්තා කිරීම.
- p. අවශ්‍ය තැන්හි දී, ආවරණය කිරීම සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව නැංවීමේ පරමාර්ථයෙන් යුතුව, ජල සැපයුම් සේවා කර්මාන්තය සඳහා රාජ්‍ය, පෞද්ගලික (PPP) හවුල්කාරීත්වය පිළිබඳව සලකා බලනු ඇත.

8. ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම

I. උපායමාර්ග

ආරම්භයේ දී, පානීය ජලය සම්පාදනය කිරීමට අදාළ වන ප්‍රතිපත්තිය සහ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශය විසින් ජාතික පානීය ජල ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා රාජ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගනු ඇත. ප්‍රතිපත්තියෙහි ඉලක්ක, සහායක මූලධර්ම, සහ ප්‍රතිපත්තිය පිටුපස වූ අවශ්‍යතාව සහ තර්කය කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරෙනු ඇත.

ප්‍රතිපත්තියෙහි පරිමාර්ථ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ඇති පරතරයන් සහ අවශ්‍යතා (ආයතනික හා වෙනත්) පිළිබඳ කරන ලද ඇගයීමක දී, අමාත්‍යාංශය විසින් අවශ්‍ය කෙරෙන ආයතනික යාන්ත්‍රණ ස්ථාපිත කළ යුතු අතර අවශ්‍ය කෙරෙන ක්‍රියාකාරකම් වලට බලපෑම් කරනු පිණිස, සැලසුම් කළ පදනමින් මූල්‍ය සම්පත් සහ මානව සම්පත් ක්‍රියාකාරී කළ යුතුය.

විවිධ මට්ටම්වල දී මෙන්ම විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා සහභාගී වන රජයේ සහ අනෙකුත් ආයතන අතර එලදායී සන්නිවේදනය, සම්බන්ධීකරණය සහ සහයෝගීතාව සහතික කිරීම සඳහා පුළුල් සාකච්ඡා අනුසාරයෙන් යාන්ත්‍රණ සකස් කෙරෙනු ඇත. සෑමට පානීය ජල සැපයුම් සේවා ප්‍රගතිශීලී සංවර්ධනය හා නඩත්තු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සහයෝගීතාව උපරිම කිරීමට සහ හොඳ මහජන උපයෝගීතා භාවිතයට අනුකූලව ඒවා ප්‍රමාණවත් විය යුතුය.

එබැවින්, රජය විසින් ප්‍රතිපත්ති මූලධර්ම සහ ඉලක්ක සපුරාලීමේ ප්‍රගතිය ආරම්භ කිරීම සඳහා ක්‍රියා කිරීමට අවශ්‍ය පරිසරය සහ අධිකාරිය සම්පාදනය කළ යුතුය. රජය විසින් අවශ්‍ය සම්පත් මෙන්ම ඊට අවශ්‍ය වන්නා වූ නායකත්වය දිය යුතුය. ප්‍රතිපත්තියට අනුකූල වීම අමාත්‍යාංශය විසින් සම්පව නිරීක්ෂණය කරනු ඇත.

II. වගකීම හා අධිකාරීත්වය

පානීය ජලය සැපයීම ඇතුළු උපයෝගීතා සේවා සැපයීමේ මූලික වගකීම පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය සතුව පවතී. අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් සිය විෂය පථය යටතේ පවත්නා පළාත් සභා, මහ නගර සභා සහ නගර සභා මත විශ්වාසය තබා ඇත. එකී සභාවන් තමන්ට අදාළ වූ ව්‍යවස්ථාපිත පනත් යටතේ පාලනය වේ.

(සඳහන් “මෙම ආඥාපනත මගින් හෝ වෙනත් ඕනෑම ලිඛිත නීතියක් මගින් වෙනත් අධිකාරියකට හෝ පැවරී ඇති බලතල වලට අනුකූලව, නගරයේ පරිපාලන සීමාවන් තුළ, (සභා විසින්), මහජන සෞඛ්‍ය, මහජන උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංකීරුවලට අදාළව සහ සාමාන්‍යයෙන් ජනතාවගේ

සුවපහසුව, පහසුව සහ සුබසාධනය සහ නගරයේ පහසුකම් ආරක්ෂා කිරීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ඇති සියලු කරුණු නියාමනය, පාලනය සහ පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් වන කරුණු සඳහා වගකීම් දරණු ඇත".)

බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී පානීය ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක සේවා සංවර්ධනයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සහ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වන වගකීම් පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය විසින් අදාළ මධ්‍යම අමාත්‍යාංශය වෙත පවරා ඇත (2010 නොවැම්බර් 22 දින අංක 1681/3 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය බලන්න).

(i) පළාත් පාලන අධිකාරීන්

තම බල ප්‍රදේශයේ ඡන්ද දායකයින් වෙත පානීය ජල සැපයුම් සහ සනීපාරක්ෂක සේවා ඇතුළු උපයෝගීතා සේවා සැපයීම සඳහා ඔවුහු වගකීම් දරති. පානීය ජලය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ ඇති මූලධර්ම සහ අත්‍යාවශ්‍යතා මගින් ඔවුන් වෙත මහ පෙන්වනු ලබන අතර මනා පරිපාලන මූල්‍ය, තාක්ෂණික සහ මහජන උපයෝගීතා පුරුදු වලට අනුව ජල සැපයුම් සේවා ක්‍රියාත්මක කර පවත්වාගෙන යා යුතුය.

යම් යම් තත්වයන් යටතේ, එම අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමේ දී ඔවුන් තාක්ෂණික සහාය සඳහා NWSDB හෝ DNCWS වෙත අදාළ කටයුත්ත පැවරිය හැක.

(ii) පළාත් සභා

ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වන සංශෝධනය යටතේ, රැස්කළ හැකි ජලය සංවර්ධනය සහ සම්පාදනය හා සබැඳි කටයුතු ඇතුළුව, පළාත් පාලන ආයතනයන් හි කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීමේ බලතල ඔවුන් සතුව පවතී.

(iii) පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශය

පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය මෙන්ම සම්බන්ධීකරණය සම්බන්ධයෙන් වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශය රටේ අනුබද්ධිත සේවාවන් හි සංවර්ධනය සහ කළමනාකරණයෙහි ප්‍රමුඛ භූමිකාවක කටයුතු කරයි. එය NWSDB, the DNCWS සහ ජල සම්පත් මණ්ඩලය යටතේ සිය විෂය පථය දිග හරිමින් පානීය ජල සම්පාදනයට අදාළ වගකීම් ඉටු කරයි.

එකී වගකීම් පරාසයට අයත් වනුයේ:

- a) සියල්ලන්ටම මිනිස් අවශ්‍යතාවක් හා හිමිකමක් ලෙස පානීය ජලය වෙත ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- b) ජනතාව වෙත සපයන ලද රැස්කළ ජලය පිළිබඳ ප්‍රමිතීන්ට අනුගත වූ බවට සහතික කර ගනිමින් ජාතික, පළාත් සහ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ සංවර්ධන නියෝජිතයින් සහ මෙහෙයුම් ආයතන විසින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය මෙන්ම මෙහෙයවීම සඳහා පැනවීමට කටයුතු කිරීම.
- c) ආයතනික සහයෝගීතාව සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ඒ හා සබැඳි සහසම්බන්ධතා උපරිම කිරීම තුළින් සියලු පාර්ෂවකරුවන් අතර ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ වේදිකාවක් සැපයීම.
- d) ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ ජාතික ප්‍රජා ජල සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව අතර කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම
- e) ජාතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ කටයුතු කිරීම තුළින් සම්පත් වඩාත් කාර්යක්ෂමව හා සාර්ථකව භාවිතා කිරීමෙහි උපදෙස් සමඟ අනුගත වීම, වත්කම් මූලධර්ම වලට අනුගත වීම, විනිවිදභාවය, සහ වගවීම
- f) අවශ්‍ය සියලු සම්පත් මෙහෙයවීම (මානව සම්පත් සහ මූල්‍ය)
- g) යෝග්‍ය දර්ශක වලට අනුකූල වෙමින්, පානීය ජලය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියෙහි නිර්වචිත පරමාර්ථ වල කාර්යසාධනය මෙහෙයවීම.
- h) WQSCහි සහයෝගයෙන් යුතුව කටයුතු කරන, සියල්ලන් වෙත සපයන රැස් කළ හැකි ජල සැපයුමෙහි ප්‍රමිතිය අධීක්ෂණය මෙන්ම ජාතික ජල ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත සහාය ලබා දීම.
- i) ප්‍රධාන ජල ක්ෂේත්‍රයේ ආයතන සමඟ පාර්ශවකාරීත්වය තුළින් එක්සත් ජාතීන් විසින් ස්ථාපිත තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක 6 (ඉලක්ක 6.1 සිට 6.6 දක්වා) සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා පාලනය කිරීමේ කටයුතු.
- j) ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ප්‍රධාන කාර්යසාධන දර්ශක අනුගමනය කරමින් අංශයේ කාර්යසාධනය ජාතික හා ගෝලීය අධීක්ෂණයට සහ වාර්තා කිරීමට පහසුකම් සැලසීම වෙනුවෙන් දත්ත සහ තොරතුරු සැපයීම.
- k) රජයේ සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රයට අනුකූලව එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රකාශිත තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක යටතේ අවශ්‍යතා සපුරාලන බව සහතික කිරීම සඳහා පානීය ජල සැපයුම් සහ ජල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ දත්ත ගබඩාවක් පවත්වාගෙන යාම.

(iv) ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB)

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) 1975 දී (1974 අංක 2 දරණ NWSDB නීතිය) ස්ථාපිත කරන ලද්දේ පානීය ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සම්බන්ධ කරුණු සම්බන්ධයෙන් වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථය යටතේ ය. අමාත්‍යාංශය ඒ සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික ප්‍රවීණතාවයෙන් හා කළමනාකරණ දැනුමෙන් හා ශක්තියෙන් යුක්ත විය.

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) පානීය ජලය සම්පාදනයෙහි සහ සනීපාරක්ෂක කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම, මෙහෙයවීම, සහ නඩත්තු කිරීම සඳහා වගකීම් දරනු ලබන අමාත්‍යාංශයෙහි ඇති ප්‍රධාන ආයතනයයි.

පානීය ජලය සඳහා වන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) මගින් දරණ වගකීම් පහත පරිදි වේ:

- (a) රජය විසින් ස්ථාපිත කර ක්‍රියා කිරීම සඳහා අනුමත කරන ලද ප්‍රමුඛතා අනුව අවශ්‍ය පරිදි රැස් කළ හැකි පානීය ජල සැපයුම සංවර්ධනය කිරීම.
- (b) වගකිවයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් ඉල්ලා සිටින සහ අවශ්‍ය පරිදි හඳුනාගත් ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන් සඳහා පානීය ජල සැපයුම් පද්ධති සැලසුම් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම සහ ප්‍රජා පාදක සංවිධාන (CBOs) හරහා මෙහෙයුම් කළමනාකරණය කිරීම.
- (c) අවශ්‍ය අවස්ථාවන් හි දී පවතින සේවාවන් පවත්වාගෙන යාම සහ වැඩිදියුණු කිරීම.
- (d) මහජනතාවට වැඩිදියුණු කළ ජල සම්පාදන පහසුකම් සඳහා පහසුකම් සැලසීම සඳහා අදාළ අමාත්‍යාංශවල මහපෙත්වීම මත තෝරාගත් නාගරික සහ අර්ධ නාගරික ජල සැපයුම් පද්ධති පවරා ගැනීම.
- (e) DNCWS සමග සම්බන්ධීකරණය සහ සහයෝගීතාව
- (f) මූල්‍යමය වශයෙන් ශක්තිමත් කලාපීය ආධාරක මධ්‍යස්ථානවල හරස් සහනාධාර හරහා එහි මෙහෙයුම්වල තිරසාරභාවය පවත්වා ගැනීම සහ අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී අඩු ආදායම්ලාභී සහ අවදානමට ලක්විය හැකි ප්‍රජාවන් ඉලක්ක කර ගනිමින් හරස් සහනාධාර ලබා දීම.
- (g) නියඟය, ගංවතුර සහ සෞඛ්‍ය ආශ්‍රිත වසංගත හේතුවෙන් ඇති වන ආපදා තත්ත්වයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීම.
- (h) ඉල්ලීම මත, ජල සම්පාදන සපයන්නන් සඳහා තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම, සේවා ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සහ දිගුකාලීන තිරසාර බව සහතික කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ ධාරිතාව ගොඩනැගීම.
- (i) විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය ජල කලාපීය අංශයේ අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ට තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම.

(v) ජාතික ප්‍රජා ජල සැපයුම් දෙපාර්තමේන්තුව (DNCWS)

ජාතික ප්‍රජා ජල සැපයුම් දෙපාර්තමේන්තුව (DNCWS) 2014 දී ස්ථාපිත කරන ලද්දේ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) සමඟ සහයෝගයෙන් යුතුව ග්‍රාමීය අංශයට විශේෂ අවධානයක් සහ සහායක් ලබා දීම මෙන්ම ග්‍රාමීය ජල සම්පාදන අංශයට බලපාන කැපී පෙනෙන ගැටළු සඳහා විසඳුම් සෙවීම සඳහා ය. එය ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (NWSDB) මෙන්ම එකම අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින නමුත් NWSDB තරම් තාක්ෂණික විශේෂඥතාවක් දරන්නේ නැත. ග්‍රාමීය අංශය සහ ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න පිළිබඳ මනා දැනුමක් එයට පවතී.

බොහෝ ප්‍රජා මූල සංවිධාන මගින් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ග්‍රාමීය ජල සැපයුම් සේවාවන් වල තිරසාර බව සහතික කිරීම ආයතනය වෙත පැවරී ඇති වගකීම් රාමුවකි.

පානීය ජලය සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ, DNCWS විසින් පානීය ජල සැපයුම් සේවා අවශ්‍ය ග්‍රාමීය සහ දුරස්ථ ප්‍රදේශවල සිටින ප්‍රජාවන් හඳුනා ගත යුතුය. ජල සැපයුම් පද්ධතියක් සැලසුම් කිරීම සහ ඉදිකිරීම සඳහා එහි උපදේශකයා වශයෙන් NWSDB, (තාක්ෂණික විශේෂඥතාව සහිත නියෝජිතායතනය) මත රඳා පවතී. මෙහෙයුම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පද්ධතිය පවරා ගැනීමට එය CBO සංවිධානය කිරීමට සහ සුදානම් කිරීමට හැකිය.

පානීය ජලය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය යටතේ DNCWS සහ NWSDB අතර ඉහත සඳහන් සාපේක්ෂ වගකීම් සීමා කිරීම, ග්‍රාමීය ජල සම්පාදන අංශයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සහ ආයතන දෙක අතර සම්බන්ධීකරණය සහ සහයෝගීතාව ශක්තිමත් කිරීමට උපකාරී වේ.

(vi) ප්‍රජා මූල සංවිධාන (CBOs)

අමාත්‍යාංශය මගින් ඉල්ලා සිටිනු ලබන පරිදි, හඳුනාගත් ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන් සඳහා පානීය ජල සම්පාදන පද්ධති සැලසුම් කොට සංවර්ධනය කිරීම, සහ ඒවායේ මෙහෙයුම් කටයුතු ප්‍රජා පාදක සංවිධාන (CBOs) හරහා ඉටු කිරීම.

(vii) වතු මානව සංවර්ධන භාරය (PHDT)

ත්‍රෛ පාර්ෂ්වීය සංවිධානයක් වන වැවිලි මානව සංවර්ධන භාරය (PHDT) 1992 සැප්තැම්බර් මස 18 වන දින ස්ථාපනය කොට සංස්ථාපනය කරන ලද්දේ සමාජ සුභසාධන වැඩසටහන් හරහා වතු / වැවිලි ප්‍රජාවගේ යහසාධනය වර්ධනය කිරීම පිණිස පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් යුතුවය.

මේ සඳහා සම්බන්ධ වූ පාර්ශවයන් ත්‍රිත්වය වන්නේ ශ්‍රී ලංකා රජය, කලාපීය වැවිලි සමාගම් සහ වැවිලි කර්මාන්ත අංශයේ ඇතැම් ප්‍රධාන වෘත්තීය සමිතීන් ය. රජය නියෝජනය කරමින් වැවිලි කර්මාන්ත, මුදල් සෞඛ්‍යය සහ ජල සම්පාදන හා වැවිලි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය එක් වේ. වතු මානව සංවර්ධන භාරය යනු වැවිලි කම්කරු ප්‍රජාව වෙත සිටින ප්‍රධාන සේවා සම්පාදකයා වන අතර යෝග්‍ය වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති හරහා ආයෝජනය කරමින් වැවිලි කර්මාන්ත ප්‍රජාව වෙත සේවය කරන්නා ය.

(viii) පෞද්ගලික අංශය

එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රකාශිත තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) යටතේ විශ්වීය ආවරණය ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් ඒ සඳහා සහාය වීම පිණිස රැස් කළ හැකි ජල සම්පාදන පද්ධති තවදුරටත් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයෙන් සහ සංවර්ධන බැංකු වැනි සාම්ප්‍රදායික මූල්‍ය වලින් බැහැර වූ මාධ්‍ය හරහා සෘජු ආයෝජන මගින් මූල්‍ය සම්පත් ඉල්ලා ඇත. ගොඩනැගීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පැවරීම (B,O,T) වැනි රාජ්‍ය පෞද්ගලික පාර්ශවකාරීත්වයන් (PPP) හරහා මූල්‍යයන සැකසීම් මගින් මූල්‍යයන මෙන්ම ණය ලබා දීම් සහ වැඩිදුර සලකා බැලීම් සිදු කෙරෙනු ඇත.

(ix) ජාතික ජල සම්පත් සභාව (NRWC)

ජල සම්පත් කළමනාකරණයට සම්බන්ධ උපාය මාර්ගික තීරණ ගැනීමේ ජාතික මට්ටමේ නියාමන ක්‍රමවේදය ඉටු කිරීම සඳහා ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තියට අනුව ජාතික ජල සම්පත් සභාවක් පිහිටුවීමට යෝජනා කර ඇත. NRWC අග්‍රාමාත්‍ය කාර්යාලයේ අධීක්ෂණය යටතේ පවතිනු ඇත. ජල සම්පත් වල තිරසාරභාවය සහතික කරලීම සඳහා, ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පවත්නා යහ පුරුදු මත පදනම්ව ජල සම්පත් කළමනාකරණ උපායමාර්ගයන් හි කාලීන සමාලෝචන සිදු කිරීම සභාව මගින් අපේක්ෂා කෙරේ. නමුත් ජලය පිරිනැමීමේ නිර්ණායක සහ තරඟකාරී ඉල්ලීම් සඳහා ජලය වෙන් කිරීම සහතික කිරීම සඳහා සහභාගිත්ව තීරණ ගැනීම NRWC මගින් ප්‍රවර්ධනය කෙරෙනු ඇත.

ජල හිඟයන් සහ හදිසි තත්වයන් පවත්නා අවස්ථාවන් හි දී පානීය ජලය සඳහා ඉහලම ප්‍රමුඛතාව හිමිවන බවට සහතික වීම සඳහා ජාතික පානීය ජල ප්‍රතිපත්තිය කටයුතු කරයි.

ජාතික ජල සම්පත් සභාව ස්ථාපිත කළ විට භූගත ජලය උකහා ගැනීම සහ ජලධර සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා අධීක්ෂණය, කළමනාකරණය සහ පාලනය හරහා භූගත ජලය භාවිතය පිණිස වැදගත්

කාර්යයක් ඉටු කිරීමට අපේක්ෂිතය. එමඟින් කෘතීමව භූගත ජලය නැවත ලබා දීමද ඇතුළුව වැසි ජල නිස්සාරණය දිරිමත් කෙරෙනු ඇත.

(x) ජාතික ජල සම්පත් ලේකම් කාර්යාලය

ජාතික ජල සම්පත් ලේකම් කාර්යාලය (NRWC) ජල අංශයේ හඳුනාගත් නියමිත කාර්යයන් ඉටුකිරීම සඳහා යෝග්‍ය තෛතික සහ පරිපාලනමය බලතල සහ නියාමන උපදෙස් සහිතව ස්ථාපිත වනු ඇත. NRWC විසින් කාර්යයන් ඉටු කරනු ඇත්තේ NRWC හි සෘජු උපදෙස් ප්‍රකාරව, ජාතික සහ පළාත් මට්ටමේ ජල අංශයේ ආයතන සහ ජලය භාවිතා කරන්නන්ගේ ප්‍රජාවන් සමඟ මනා සම්බන්ධීකරණයෙන් යුක්තවය.

(xi) ජල සම්පත් මණ්ඩලය

ජල සම්පත් මණ්ඩලය (WRB) 1964 වර්ෂයේ පාර්ලිමේන්තු පනතකින් ස්ථාපිත කරන ලදී. එමඟින් භූගත ජල සම්පත් කළමනාකරණ කටයුතු සිදුවේ. විශේෂයෙන් ම, සියලුම ආකාරයේ භූගත ජල පරිහරණ කටයුතු සඳහා ජල සම්පත් මණ්ඩලයේ අනුමැතිය තිබිය යුතුය. එය වර්තමානයේ ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින අතර ජාතික ජල සම්පත් සභාව පිහිටුවීමෙන් අනතුරුව එයට අනියුක්ත කරනු ඇත.

(xii) සෞඛ්‍යය අමාත්‍යාංශය

මානව සෞඛ්‍යය සඳහා වන ප්‍රමිතීන් තහවුරු කර ගැනීමෙහි ලා ඵ්ලද සේවා සියල්ලම මගින් සැපයෙන පානීය ජලයෙහි ආරක්ෂාව සහ ප්‍රමිතිය පවත්වා ගනු ලබන ස්වාධීන නිරීක්ෂකයා ලෙස සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය නියාමනයෙහි නියුතු විය යුතුය.

ප්‍රමිති සහතිකකරණ කටයුතු වලට අදාළව සෞඛ්‍යය අමාත්‍යාංශයෙහි අධීක්ෂණ අවධානය සහ බලතල ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් යුතුව 2009 සැප්තැම්බර් මස ඉදිරිපත් කරන ලද ඒකාබද්ධ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයකට අනුමැතිය ලබාදෙන ලදී. සෞඛ්‍ය උවදුරු මගහැරවීමේ අරමුණින් යුතුව, පිළිගැනීම සහතික කරනු පිණිස, අඛණ්ඩවත් සුපරීක්ෂාකාරීවත් මහජන සෞඛ්‍ය ඇගයීමට සහ පානීය ජල සම්පාදනය සමාලෝචනය කිරීම පිණිස WQSC හි මූලසූත්‍ර දරන සෞඛ්‍යය අමාත්‍යාංශය ස්වාධීන නිරීක්ෂණ ආයතනය ලෙස කටයුතු කරනු ඇත.

(xiii) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

ප්‍රජාවන් සඳහා තිරසාර ලෙස ජලය ලබා ගැනීම සහතික කරනු වස්, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ජල මූලාශ්‍ර සහ ජල ගබඩා සංරක්ෂණය කිරීම කළමනාකරණය කිරීමට සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රවර්ධනය කරමින් ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වනු ඇත. ජල සම්පාදන සේවා හා සෞඛ්‍ය සම්බන්ධ අමාත්‍යාංශ සමඟ සමීප සහයෝගීතායෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයක් වනු ඇත.

(xiv) සංවර්ධන පාර්ෂවකරුවන්

බහු පාර්ශ්වික සංවර්ධන බැංකු කිහිපයක්, ද්විපාර්ශ්වික ආධාර සපයනු ලබන ආයතන, අපනයන බැංකු, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයෙහි නියෝජිතයන්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන (NGOs) සහ පෞද්ගලික අංශය ශ්‍රී ලංකාවේ ආරක්ෂිත සහ ගුණාත්මක පානීය ජලය ඉහල නැංවීම සඳහා සහායක භූමිකාවක් නිරූපනය කර ඇත.

ජල සම්පාදන පද්ධති සංවර්ධනය සඳහා අරමුදල් සැපයීමට අමතරව, සංවර්ධන හවුල්කරුවන් විසින් ක්ෂේත්‍රයේ ගතවන සහ තිරසාර බව සහතික කරනු වස් ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික අංශ මෙන්ම ධාරිතා සංවර්ධනය පිළිබඳ උපදෙස් ලබා දීම සඳහා සහාය වේ.

(xv) ප්‍රතිලාභීන්

බාධාවකින් තොරව සේවා සැපයීම සහතික කරනු වස් වගකීමෙන් සහ කැපවීමෙන් කටයුතු කිරීම ප්‍රතිලාභීන් විසින් කළ යුතුය. ජල පිරිවැය, ජල සම්පත් වල සීමිතභාවය සහ සංරක්ෂණයෙහි සහ සුරක්ෂණයෙහි ඇති වැදගත්කම මෙන්ම පාරිසරික ආරක්ෂාව පිළිබඳව ප්‍රතිලාභීන් දැනුවත් විය යුතුය.

ඔවුන් විසින්:

- ඉල්ලීම් වලට ප්‍රතිචාර දක්වනු ලබන පද්ධතියක් ඇති කිරීම සහතික කරනු වස් ව්‍යාපෘතියක සැලසුම් කිරීම, ආකෘතිය සැකසීම, සහ ඉදිකිරීම් පියවර වලට සක්‍රීයව සහභාගී වේ.
- විශ්වාසනීයත්වය සහ සේවාවේ ගුණත්වය සහතික කිරීම සඳහා ඔවුන්ගේ වගකීම් ඉටු කර ගැනීමට සේවා සම්පාදකයා සමඟ අත්වැල් බැඳ ගැනීම
- වගකීම් විරහිත පුද්ගලයන් අතින් වටිනා සේවාවක් අපවාරයට ලක් නොවීම පිණිස අවධානයෙන් යුතු වීම.
- දැනුවත්භාවය ඉහල නැංවීමේ ප්‍රචාරණ වැඩසටහන් වලදී සජීවී ව සහභාගී වීම සහ සේවා සම්පාදකයන් සමඟ එක්ව කටයුතු කිරීම

- ජල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා සක්‍රීයව සහභාගී වීම සහ ජාතික ජල ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ජල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීමට සහභාගී වීම
- ජල සම්පත් සුරක්ෂිත කිරීම, ආරක්ෂා කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා සක්‍රීයව සහභාගී වීම සහ දායකත්වය සැපයීම.
- ඇතැම් තත්ත්වයන් යටතේ, ඔවුන්ගේ ප්‍රජා මූල ජල සම්පාදන පද්ධති සැලසුම් කර, ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ කළමනාකරණය කිරීමට ප්‍රජා මූල සංවිධාන (CBOs) බිහි කිරීම.
- පද්ධතීන් හි දීර්ඝ කාලීන තිරසාරත්වය සහතික කිරීම සඳහා පිරිවැය නැවත සම්පාදනය කර ගැනීමට දායකත්වය සලසමින් පවිත්‍රකරණයට ලක් කළ ජලය සංරක්ෂණය කිරීම සහ සුරක්ෂිත කිරීම.

ශබ්ද මාලාව

ඇමුණුම: අදාළ වන ප්‍රතිපත්ති ලැයිස්තුව

01. ජාතික ජල සම්පත් ප්‍රතිපත්තිය (2023)
02. ජල සම්පත් මණ්ඩල පනත
03. ජාතික පාරිසරික පනත
04. ජාතික වැසි ජල ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ග (2005)
05. ජාතික ජල ආරක්ෂණ පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය